

NIEUWSBRIEF NUMMER 2; JAARGANG 2023

1. Voorwoord

In deze nieuwsbrief het programma van de terreinbezoeken tot begin september. Deelnemers voor wie het drie jaar geleden is krijgen nog even een aparte herinnering dat ze dit jaar naar een terreinbezoek moeten gaan voor hun certificaat. Ik merk zelf dat het nuttig is om vaker dan één keer een terreinbezoek graslanden bij te wonen. Niet alleen leer je elke keer weer bij, het motiveert ook heel erg. Daarbij ontmoet je elke keer andere mensen. Dus als u al een keer bent geweest, kom zeker vaker.

2. Nieuwe Veldgids “Ontwikkelen van kruidenrijk grasland” Wim Schippers

We krijgen veel vragen over waar de Veldgids is te bestellen.

U kunt dit doen via de website van Aardewerk Advies, www.aardewerkadvies.nl

3. Verantwoording 2022

Een groot deel van de verantwoordingen is inmiddels binnen. Als u het nog niet hebt gedaan, kunt u uw verantwoording van 2022 dan naar Anke sturen info@part-ner.nl? We ontvangen uw verantwoording graag voor 1 april.

4. Terreinbezoeken 2023

Opgeven terreinbezoek graag via info@part-ner.nl
Wilt u erbij vermelden met hoeveel personen u wilt komen?

Op 14 april is er een terreinbezoek over het beheertype N17.03 Park- en stinzenbos. Het terreinbezoek vindt plaats op **Landgoed Amelisweerd** in Bunnik. Als deskundige gaat dhr. van Boschinga mee.

- N17.03 Park- en stinzenbos

Op 15 april is een bijeenkomst voor de deelnemers van Natuurcollectief Limburg waar we ook direct een terreinbezoek aan vast koppelen. We zijn te gast op **Landgoed Puttersdael** in Nuth. Deelnemers die geen lid zijn van NC Limburg, maar die geïnteresseerd zijn in de beheertypen die aanwezig zijn op het landgoed zijn natuurlijk ook welkom.

- L01.09 Hoogstamboomgaard
- N10.01 Nat schraalland
- Verschillende landschapselementen

Dit jaar weer drie terreinbezoeken over de ontwikkeling van kruidenrijke **graslanden**. Eén in Friesland, één in Brabant en één in Gelderland (Achterhoek).

Kruidenrijke graslanden zijn in ieder geval onderdeel van de beheertypen:

- N12.02 Kruiden- en Faunarijk Grasland
- N10.02 Vochtig hooiland
- N13.01 Vochtig weidevogelgrasland

Ook gaan we verder met de **workshops**. Leren inventariseren is, om de ontwikkeling van je graslanden te volgen, onmisbaar. Ook hier geldt dat vaker zo'n terreinbezoek bijwonen nuttig is. Dit jaar organiseren we er twee in Gelderland (één in de Achterhoek), één in Noord Holland, één in Overijssel en één in Brabant.

Op 26 mei is er een terreinbezoek voor **de rietlanden** rond Belt-Schutsloot. Daar gaan we het hebben over de verschillende soorten beheer.

- N05.02 Gemaaid rietland
- N05.02 Veenmoeras
- N05.04 Dynamisch moeras
- N06.01 Veenmosrietland

Op 2 juni is er een terreinbezoek in Nijmegen over het beheer van **kruidenrijke akkers**. Deze wordt gegeven door dhr. Peter Verbeek. Hij is één van de schrijvers van Het Akkerboek. Hij weet ontzettend veel over akkers en kan hier boeiend over vertellen.

Ook op 2 juni een terreinbezoek in Driebergen. Deze heeft als thema het beheer van N10.02 **Nat schraalland**. Als deskundige gaat dhr. van Boschinga mee.

Twee terreinbezoeken ter inspiratie.

Eén bij **dhr. Gosselink** in Lochem op 9 juni. Hij heeft een prachtig gebiedje en beheert het met een enorme passie. In 2021 is er een stuw geplaatst om de verdroging tegen te gaan. Zeer de moeite waard om met hem in gesprek te gaan.

Het andere terreinbezoek is bij **Ark** op 16 juni in Liempde. Over de natuurontwikkeling en de bijzondere natte bossen op leemgrond in Het Groene Woud.

Van hun website www.ark.eu/gebieden/groen-woud

ARK werkt onder de noemer 'Brabants Goud in Het Groene Woud' aan het realiseren van het Natuurnetwerk Brabant. Dit is een netwerk van al bestaande, maar ook nieuwe natuurgebieden die met elkaar verbonden zijn. Maar het netwerk is nog niet compleet. Er ontbreken nog veel gebieden en verbindingen die belangrijk zijn voor dieren en planten. ARK spant zich in om deze ontbrekende percelen, die vaak nog in agrarisch gebruik of eigendom van particulieren of bedrijven zijn, aan te kopen, om te zetten naar natuur en tijdelijk te beheren. Via ruilingen wordt meteen ook de agrarische structuur versterkt. ARK werkt hierbij nauw samen met grondeigenaren, overheden, agrariërs en landschapsorganisaties.

Het Groene Woud

Op 1 september staat een terreinbezoek gepland bij Staatsbosbeheer in de bossen rond **Leersum**. Het thema is 'hoe om te gaan met windworp in oud bos'.

In 2021 heeft een valwind enorme schade veroorzaakt in de bossen rond Leersum. Hoe is het nu, hoe is men omgegaan met deze plotselinge stormschade.

Zie ook: www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/werk-in-uitvoering/utrechtse-heuvelrug-stormschade-leersum

Terschelling

Op 28 en 29 september gaan we als team van Part-Ner naar **Terschelling**. We hebben daar deelnemers met o.a. graslanden en eendenkooien.

We willen in die 2 dagen een terreinbezoek en een APK organiseren. Meer informatie hierover volgt nog. De deelnemers van Terschelling krijgen hierover apart bericht. Als u zin hebt in een dag Terschelling kunt u alvast de data reserveren.

datum	Provincie	Beheertype	Thema's	Aantal personen
14 april 2023	Utrecht Amelisweerd & Rhenauwen	N17.03 Park- en stinzenbos	Herkennen plantensoorten en beheer van parkbossen	25
15 april 2023	Limburg Nuth Landgoed Puttersdael	Hoogstamboomgaard, Nat schralland en landschapselementen	Bijeenkomst Natuurcollectief Limburg	20
6 mei 2023 10.00-13.00	Friesland Elahuizen Landgoed de Flearen	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	Herkennen en beheer van graslandtypen	25
6 mei 2023 10.00-12.30	Achterhoek Brummen Fam. Schouten	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	Workshop 'ontwikkelen kruidenrijk grasland'.	12
12 mei 2023 10.00-13.00	Achterhoek Zieuwent Dhr. ten Have	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	Herkennen en beheer van graslandtypen	25
13 mei 2023 10.00-13.00	Gelderland BAO Bunschoten Bonte Poort	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	Workshop 'ontwikkelen kruidenrijk grasland'.	12
13 mei 2023 10.00-13.00	Noord-Holland Den Oever Dhr. Ruijter	N12.02 Kruiden- en faunarijkgrasland & N10.02 Vochtig hooiland	Workshop 'ontwikkelen kruidenrijk grasland'.	12
17 mei 2023 13.00-16.00	Noord-Brabant Vught Landgoed Jagershagen	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	Herkennen en beheer van graslandtypen	25

26 mei 2023 10.00-13.00	Overijssel Belt-Schutsloot	N05.02 Gemaaid rietland, N05.03 Veenmoeras N05.04 Dynamisch moeras & N06.01 Veenmosrietland	Soorten en beheer van rietland	25
2 juni 2023	Gelderland Nijmegen Dhr. Verbeek Natuurbalans	N12.01 Kruiden- en faunarijke akker	Beheer van kruidenrijke akkers	25
2 juni 2023 10.00-13.00	Utrecht Driebergen Dhr. Verbeek	N10.01 Nat schraalland	plantensoorten en beheer van nat schraalland	25
3 juni 2023 10.00-13.00	Overijssel Raalte Dhr. Bovendeert	N12.02 Kruiden- en faunarijkgasland & N10.02 Vochtig hooiland	Workshop 'ontwikkelen kruidenrijk gasland'.	12
9 juni 2023 10.00-13.00	Achterhoek Lochem Dhr. Gosselink	N05.01 Moeras & N10.01 Nat schraalland	Ter inspiratie: omvorming moeras naar schraalland	20
16 juni 2023 10.00-13.00	Noord-Brabant Liempde Dhr. van den Oetelaar	leembossen en natuurontwikkeling	Ter inspiratie: Natuurontwikkeling ARK in het groene woud	25
17 juni 2023 10.00-13.00	Noord-Brabant Steenbergen Dhr. Van Eert	N12.02 Kruiden- en faunarijkgasland	Workshop 'ontwikkelen kruidenrijk gasland'.	12
1 september 10.00-13.00	Utrecht Leersum SBB Chris Hartman	N16.03 Droog bos met productie & 15.02 Dennen- , eiken-, en beukenbos	Omgang met windworp in oud bos	25
28-29 september	Terschelling	N12.02 Kruiden- en faunarijkgasland & N17.04 Eendenkooi	Beheer van gaslanden en eendenkooien	25

Wij hebben er nu al weer zin in. We hopen u te ontmoeten!

Tineke de Vries
24 maart 2023